

Materialen vredeszondag 2020

Materialen voor de eredienst

Vorbereid
door de MWC
Vredescommissie
voor 20 september
2020

1

Thema en teksten

a. Thema:

Wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden alle andere mee: Vrede als meegaan en solidariteit

b. Waarom voor dit thema werd gekozen:

Als wij de vrede en gerechtigheid van God willen belichamen, dan doet wat de één overkomt iets met anderen en moet dat ook belangrijk voor ons zijn.

c. Bijbelteksten:

1 Korintiërs 12:12-27;
Ruth 1:1-7;
Efeziërs 4:1-6;
Galaten 6:1-5

2

Gebedsverzoeken

- Wij bidden voor iedereen die door COVID-19 getroffen is: voor wie overleden is; voor wie ziek zijn geweest; voor wie getroffen is in werk en levensonderhoud door de economische crisis die deze pandemie veroorzaakt heeft; voor ons allemaal nu ons leven en wat 'normaal' was is veranderd.
- Wij beklagen het systematische racisme dat leidt tot moorddadigheden en dagelijkse vernederingen die gekleurde mensen meemaken. Wij treuren om het geweld van zowel demonstranten als de politie. Wij geven toe dat onze eigen reacties soms ongelijkwaardig en onrechtvaardig zijn. Wij erkennen het jarenlange en wereldwijde racisme dat mede geworteld is in de slavenhandel. Schepper God, kom in ons hart en onze vertroebelde wereld en breng berouw en zuivere relaties teweeg!
- Bid voor onze broeders en zusters in Hong Kong, waar heftige ontreddeering beleefd wordt in het conflict in de relatie met het China op het vasteland.

Missionaire gemeenschap Shalom, DR Congo

- Loof God voor de ijver en de standvastigheid die onze broeders en zusters in Afrika tonen in het evangeliseren. Ondanks dat de economische uitdagingen, heftige gebeurtenissen in het klimaat en ziektes als malaria komen bovenop de dreiging van COVID-19, blijven zij God eren en hun burendienen met de middelen die zij hebben, en delen zij het evangelie in woord en daad.

3

Liedvoorstellen

- Esuno Kokoro uchin/ Peace in my heart van Mitsuru Ishido, Japan / verhaal op pagina 9
- You're not alone van Bryan Moyer Suderman, Canada
- Dhuh Pangeran / Prince of Peace van Saptojoadi Sardjoni

Voorstellen vertaler uit het Liedboek:

146, 146c, 276, 388, 418, 787, 803, 880, 970, 1005, 1006, 1007, 1009, 1011, 1014

4

Andere materialen

mwc-cmm.org/peacesunday

a. Andere materialen in dit pakket

- Voorstellen van liturgieën voor samenkomsten en zegen
- Leermaterialen
- Getuigenissen

b. Andere materialen online:

- Foto's (inclusief die in dit pakket)
- Liedopname's
- [Mennonite World Conference Declaration of Solidarity with Indigenous Peoples](#) (De solidariteitsverklaring van MWC met de inheemse volkeren)

5

Activiteiten

- **Het maken van een lappendeken**
Naai, stik, brei of haak een deken waarmee verschillende draden, of kleine stukjes stof tot een geheel gebracht worden. Een dergelijk project toont de onderlinge verbondenheid en de schoonheid die tevoorschijn komt wanneer wij samenkomen in betrokkenheid en solidariteit. (De deelnemers aan de Global Mennonite Peacebuilding Conference and Festival in juni 2019 maakten tijdens het evenement bij Amsterdam een mooie quilt. Lees ["A Comforting Story"](#)).

Contactinformatie:

Andrew Suderman

MWC Peace Commission Secretary
(secretaris MWC vredescommissie)

AndrewSuderman@mwc-cmm.org

mwc-cmm.org/peace-commission

Hoe heeft u deze materialen gebruikt om vrede te beoefenen? Stuur je verhalen, foto's, video's of kunstwerk naar photos@mwc-cmm.org

Gemeenten in Honduras, India en Duitsland maakte vredesbomen naar de voorstellen in het materialenpakket voor de Vredesavond van vorig jaar

Vikal Rao

Arup Ghose & Margaret Devadasan

Marcel Yanes

Ashish Kumar Milap go.wmc-cmm.com

Barbara Hege-Galle

Inleiding

Solidariteit en onze onderlinge verbondenheid

– Andrew Suderman

Terwijl ik deze woorden schrijf, is onze wereld verwickeld in een aantal worstelingen. Ten eerste zijn wij in de greep van een wereldwijde pandemie die het gevoel van normaliteit heeft verstoord dat wij wellicht hadden aangenomen. Onze tweede worsteling betreft het openlijk geuite racisme waardoor zwarte en bruine broeders en zusters nog altijd gedood en onderdrukt worden. Zowel de pandemie als het systematische racisme zijn geen worstelingen op zichzelf. Zij onderstrepen het lijden en de pijn die door ongelijkheid op het gebied van ras en economie veroorzaakt worden.

'Om vrede te begrijpen en om gered te worden is er een mens nodig die Jezus in het hart heeft.' BICC Zengeza in Harare, Zimbabwe. Foto Duduzile Moyo.

Deze worstelingen leiden nadrukkelijk tot het besef dat Gods vreedelijk nog geen aardse werkelijkheid is. Als wij echter acht geven op het geschreeuw van wie niet kan ademen vanwege COVID-19 of politiebrutaliteit, kunnen we leren om te reageren in solidariteit met degenen die pijn lijden of onderdrukt zijn.

Het Bijbelse verhaal vertelt ons over een God die meegaat met hen die mismoedig zijn, geen stem hebben, lijden. Wie in deze God gelooft en zijn Zoon Jezus Christus navolgt, wordt door het verhaal uitgenodigd in te zien hoe de hele mensheid verbonden is: als er één lijdt, dan is de schepping

niet gezond, en is het niet zoals het moet zijn. Als wij de vrede en de gerechtigheid van God willen belichamen, dan moet het voor ons er toe doen wat de ander overkomt. Willen wij een vredesgemeente zijn, dan moeten wij inzien hoe wij verbonden zijn met elkaar, moeten wij onrecht aanspreken en met de lijdende gaan.

Onze verbondenheid inzien betekent dan dat wij de mythe van 'het individu' in twijfel stellen. Bij het idee van 'het individu' wordt de indruk gewekt dat wij 'vrij' of 'afgescheiden' zijn van anderen. Hierbij veronderstellen wij dat de mens 'onafhankelijk' kan zijn van anderen, het idee wegduwend dat anderen onze daden kunnen bepalen of beïnvloeden. Dus, de strijd die voortwoedt wanneer wij 'het individu' benadrukken, houdt in dat wij proberen vrij te zijn van anderen.

Iets wat COVID-19 de laatste maanden naar voren heeft gebracht is echter hoe wij in wezen met elkaar verbonden zijn. En dit een werkelijkheid die de mensen die onderdrukt en uitgebuit worden ons al hadden kunnen vertellen. Eenvoudig gezegd: wat wij doen, heeft impact op anderen. Wat anderen doen, heeft impact op ons. Hoe dan ook, wij zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wij hoeven alleen naar de spreiding van COVID-19 te kijken om deze werkelijkheid in te zien.

In Zuid-Afrika heeft de term ubuntu een alternatieve logica gegeven aan de geschiedenis en de ervaring van het kolonialisme en de apartheid. Ubuntu is de afkorting geworden van: *umuntu ngumuntu ngabantu*. Dit betekent: 'een mens is een mens door andere mensen.'

De apartheid was een rigide structuur gebaseerd op rassenscheiding. De apartheid kwam voort uit Europese kolonialisme; het was een juridisch systeem dat uitging van blanke suprematie en wit privilege, terwijl degenen die voor 'niet blank' gehouden werden het zwijgen werd opgelegd en onderdrukt werden. Deze vorm van sociale engineering bevorderde scheiding van, en vrees voor, de 'ander', waardoor onderdrukking van en geweld tegen wie als 'niet blank' werd gezien, werd gerechtvaardigd.

De motivatie en de visie voor de strijd tegen de apartheid (officieel afgeschaft in 1994) en in de eerste jaren van de Zuid-Afrikaanse democratie werd ingegeven door *ubuntu*. Door deze levenshouding benadrukte men hoe de apartheid en de scheiding en uitsluiting niet alleen de waardigheid van mensen, maar ook hun humaniteit aantastte! Desmond Tutu, bijvoorbeeld, verwees vaak naar *ubuntu* in zijn verzet tegen de logica en de scheidingspraktijk in de apartheid. Hij herinnerde de mensen eraan dat 'Mijn humaniteit onlosmakelijk verbonden is met de uwe, en de uwe met de mijne'.¹

Mij lijkt dat *ubuntu* een gedachte is die wij in deze tijd kunnen omarmen (zo niet van nu af aan!). Het zou ons kunnen helpen Filippenzen 2:3-4 beter te begrijpen:

Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf. Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.

Wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden alle andere mee. (NBV)

Een dergelijke visie van verbondenheid omarmen heeft echter gevolgen. Wat een ander overkomt, doet er voor ons toe, en wat ons overkomt, doet er voor anderen toe. Dit heeft wellicht niet alleen invloed op wie wij zijn, maar ook op wat wij doen. Anders gezegd: er wordt een *sociale*, geen *individualistische* visie aangereikt.

Een dergelijke visie belichamen betekent echter dat wij een houding van solidariteit aannemen. Er wordt verondersteld dat wij niet alleen gaan maar samen met anderen. Een dergelijke houding brengt veel vreugde teweeg, maar die betekent ook dat wij in het lijden delen: wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden alle andere mee.

Daarom, als wij zelf gezond willen zijn, moeten wij ons ook voor de gezondheid van anderen inspannen. Willen wij een wereld waar iedereen met respect en waardigheid bejegend wordt - als mens en als gave van God- dan moeten wij ervoor zorgen dat 'deze onaanzienlijken' [Mt. 25:45 NBV], die misschien niet meetellen bij 'machten en krachten' [Rom. 8:38 NBV],

voorrang hebben en middelpunt zijn bij het streven naar waardigheid en humaniteit. Dit is de kern van wat solidariteit met anderen betekent.

Solidair zijn betekent echter dat wij de worstelingen van anderen moeten begrijpen. Anders gezegd, een houding van solidariteit met anderen betekent dat wij ook bewust moeten worden van de sociale werkelijkheid die wij zelf hebben gemaakt en er kritisch naar kijken om beter te kunnen begrijpen waarom en hoe anderen lijden.

Dit is de betekenis van het beklagen. Wanneer wij een beklag - de kreet, de pijn, het zielenleed van een mens - begrijpen, erkennen wij dat alles niet is zoals het moet zijn. En dit zou ons moeten aanmoedigen om uit te zoeken waarom sommigen lijden en hoe wij de zaken die het lijden veroorzaken het hoofd kunnen bieden. Door het beklag wordt een gelegenheid geboden onze sociale visie vorm te geven. Door het beklag worden wij uitgedaagd te onderkennen wat niet goed is, waar de harmonie nog geen werkelijkheid is en wat veranderd moet worden om iedereen Gods *shalom* te laten beleven.

Hiermee worden wij uitgenodigd om in deze tijd gemeente van geroepen te zijn. Hier wordt een gelegenheid geboden om de roeping van de gemeente vorm te geven in solidariteit met anderen: ernaar streven dat alle mensen de gezondheidszorg, het voedsel, de economische en sociale zekerheid en waardigheid krijgen die zij nodig hebben.

Wanneer wij gehoor geven aan de uitnodiging om gemeente te zijn, kunnen wij deel uit maken van een hoopvolle visie: dat God bij ons is, door ons werkt, en ons niet verlaat. Wanneer wij eraan meewerken dat Gods veelvuldige wijsheid bekendgemaakt wordt aan de wereld, worden wij ook bewogen om actief onze bijzondere roeping in, en ten behoeve van, de wereld te omarmen en van de vredesweg van Christus te getuigen.

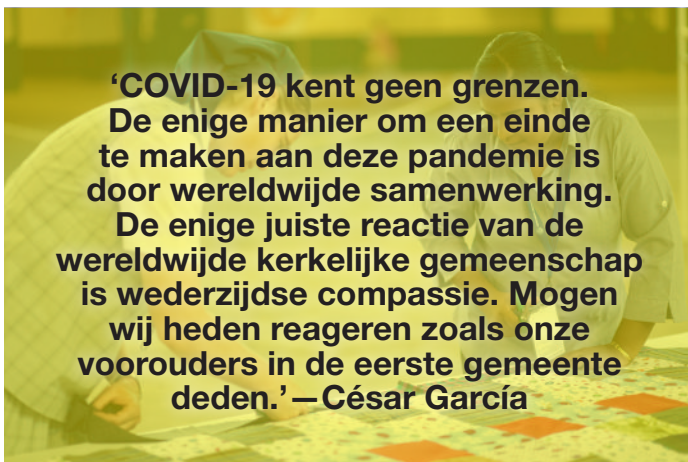
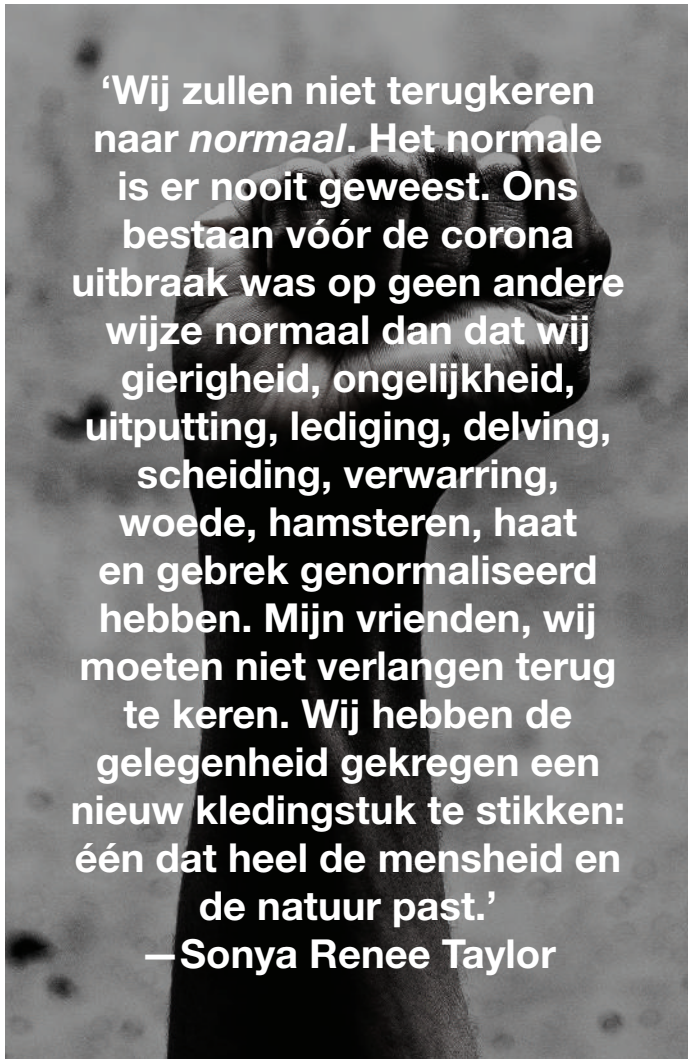
Moge God ons helpen op trouwe wijze te reageren.

Amen.

¹ Desmond Tutu, *No Future without Forgiveness*, 1st ed. (New York: Doubleday, 1999), 31.

Voorbeeld liturgieën voor samenkomen en zegen

Openingsgebed

Onze hemelse Vader

Hoe zijn wij verrijkt door de heiligende kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus, die u heeft geofferd voor de wereld om vrede tussen de mensheid en God te brengen.

U heeft door Jezus, onze eenheid, de muur van vijandschap afgebroken die ons van elkaar scheidt; maar Heer, wij hebben dit vredesoffer vergeten of genegeerd.

Vandaag erkennen wij uw genadige en geduldige aard daarin,

dat u onze onwaardigheid verandert in vrijheid en vertrouwen om door het verzoenende werk van Jezus voor uw Aanwezigheid te mogen knielen.

En wanneer wij in gemeenschap met u zijn door uw heilige Geest,

worden wij herinnerd aan de rijkdom van de prachtige erfenis van Jezus die wij hebben in de heiligen en aan uw onvergelykbare grote kracht die in ons woont om de wereld te veranderen.

Wij zijn dankbaar, God.

Wij zijn ons ervan bewust, Heer, dat het uw opzet is om uw veelvuldige wijsheid door

de gemeente te laten tonen aan heersers en gezaghebbers van zowel de wereld als de hemelse heerlijkheden.

Wij, het lichaam van Christus, nemen dit uw eeuwige doel in acht

en benaderen uw troon om op de bres te staan ten behoeve van onze landen in deze ernstige, donkere tijden.

Vergeef ons, Vader, dat wij de band van de vrede met onze zusters en broeders hebben verbroken

door roekeloze en gevaarlijke daden, onrechtvaardige wetten en ongevoelige woorden.

Voor uw gerecht zijn wij veroordeeld, en buigen wij ons hoofd in schaamte.

Moeten wij uw aandacht vragen voor de benarde toestand van miljoenen mensen die geraakt zijn door COVID-19, orkanen, sprinkhaanplagen, racisme, het kastenstelsel en andere gruwelen?

Wij zijn deel geworden van een systeem dat politiegeweld en haatredes van politici aanmoedigt, misdadige nalatigheid van de bureaucratie negeert, nationalistische media bejubelt en emotioneel toekijkt bij de apathie van rechtssystemen.

Het doet ons pijn, Heer God!

Heilige Geest, doe ons, de gemeente, beseffen dat de oplossing niet ligt in het 'ik' maar in het 'wij'.

Herinner ons er steeds weer aan dat, wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, het hele lichaam lijdt.

Leid ons ertoe om ons de omstandigheden van de verlorene, de zwerver, de verschoppeling en de nooddruffige aan te trekken

met gebruik van de talrijke middelen die de G ons ter beschikking stelt.

Bevestig opnieuw bij iedere christen dat wij een weg moeten gaan die past bij onze roeping [Efez. 4:1 NBV]

en dat wij de liefde het beste uiten door daden.

Geef aan de leiders van de gemeente moed om aan machtigen de waarheid te zeggen in liefde, opdat recht en gerechtigheid over de volkeren stromen. [Amos 5:24 NBV]

Machtige God, wij richten ons op de hemel om uw vriendelijkheid te ervaren in deze barre tijden

opdat de vermoeide rust vindt,

en de thuisloze onderdak,

opdat de hongerige verzadigd wordt,

de vluchteling aanvaardt,

en de gevangene verlost,

en opdat de vrede die alle verstand te boven gaat mag overwinnen. [Fil. 4:8 NBV]

Ten slotte, God, help ons elkaar te verdragen, elkaars lasten te dragen [Kol. 3:13; Gal. 6:2]

om op die manier de volmaakte wet van Christus te vervullen in deze onvolmaakte wereld.

Moge uw wonderbaarlijk licht stralen; moge u de eer, heerlijkheid en lof gegeven worden die u toekomt.

Dank u, God.

Wij bidden in de naam van Jezus. Amen.

Naar een gebed van Ravindra Raj, een leider van de Bharatiya Jukta Christa Pracher Mandali (United Missionary Church), India

Andere gebeden en liturgieën

Gebed bij een pandemie

Laten wij die alleen maar ongemak beleven

Degenen gedenken waarbij het leven in het geding is.

Laten wij die met geen risico's te maken hebben

Degenen gedenken die het kwetsbaarst zijn.

Laten wij die de luxe hebben om thuis te werken

Degenen gedenken die kiezen moeten tussen

Hun gezondheid en het betalen van de huur.

Laten wij die flexibel genoeg kunnen zijn om voor onze kinderen

te zorgen als de scholen dichtgaan

Degenen gedenken die geen keus hebben.

Laten wij die onze reizen moeten annuleren

Degenen gedenken die nergens veilig naartoe kunnen.

Laten wij die onze buffer aan geld verliezen

in de tumult van de economische markt

Degenen gedenken die helemaal geen buffer hebben.

Laten wij die ons schikken aan de thuisquarantaine

Degenen gedenken die geen onderdak hebben.

Als ons land gegrepen wordt door angst,

laten wij de liefde kiezen.

In deze tijd, wanneer wij de armen

niet om elkaar kunnen slaan,

Laten wij wegen zoeken om voor onze burens

de liefdevolle omhelzing van God te zijn.

Amen.

Van Caermon Belim, uit A Consoling Embrace; Prayers for a Time of Pandemic door Cameron Belij. Uitgegeven door Twenty-Third Publications, 2020. [\[link\]](#)

Leermaterialen

Mennonieten nemen deel aan een wandeling in solidariteit langs de Migrant Trail, een pad dat de reis over de grens in de zuidelijke Verenigde Staten weerspiegelt. Foto: Saul Padilla

Gaan met wie pijn lijdt

– Kenneth Hoke (VS)

Vragen voor het gesprek in kleine groepen:

Dit zijn vragen die de gemeente samen kan bespreken tijdens de kerkdienst:

- Wie lijdt pijn in 'onze' wereld? Denk eerst aan de directe omgeving van uw gemeenschap en contacten, ga dan verder naar de grotere kringen.
- Niemand anders kan met de mensen gaan die dicht om je heen zijn. Hoe gaan wij met hen mee?
- Hoe worden wij door de vrede van Jezus geroepen bij hen te zijn?

De Schriften onderzoeken

1 Korintiërs 12:12-27

De uitdaging om mensen van God te zijn en de roeping van God uit te leven in de wereld begint altijd met hoe wij dit doen in de gemeente. De tekst uit 1 Korintiërs 12 helpt ons om deze werkelijkheid te zien. Welke uitdaging is er in uw gemeenschap om met elkaar mee te gaan in de familie van uw eigen gemeente? Zijn er uitdagingen in het lichaam die twist veroorzaken en geen vrede brengen? Wedijveren wij over plaats of status? Hoe gaan wij met deze uitdagingen om?

Noem voorbeelden waar men voor elkaar zorgt in de gemeenschap. Hoe steunt u dit en spoort u aan tot

deze levenswijze als volgelingen van Christus?

Noem voorbeelden van onze behoefte aan elkaar.

Waar ligt de uitdaging in het gaan met de lijdende in uw gemeenschap? Hoe deelt u in de reis?

Waar is er gelegenheid om met degenen in uw gemeenschap te jubelen en hen te eren? Hoe gaat u onderweg met hen?

Ruth 1:1-17

Het verhaal van Ruth met Naomi spreekt tot ons over de ontheemden in onze wereld. Hun reis om eten te vinden in een ander land en bij een ander volk is breed bekend in onze wereld. Naomi heeft dit meegemaakt toen zij uit haar thuisland vertrok, en later heeft Ruth dezelfde ervaring als zij naar een nieuw thuis vertrekt.

In dit verhaal is te zien dat ontheemden in een nieuw land een thuis kunnen vinden. Zij vestigen zich daar, trouwen, en, ten minste wat Ruth betreft, krijgen kinderen. Ruth raakt zo geïntegreerd in haar nieuwe thuisland dat zij zelfs in de genealogie van de aardse familie van Jezus wordt gevonden (Matteüs 1).

Wat leren wij van dit verhaal over het meegaan met ontheemden in onze wereld? Welke gelegenheden zijn er voor ons om vreemdelingen, immigranten, ontheemden te verwelkomen in onze gemeenschap en hen kennis te laten maken met de vrede van Jezus?

Hoe gaan we met ontheemden mee die niet in onze directe omgeving zijn? Wat is onze uitdaging om de vrede van Jezus in hun omstandigheden in te brengen?

Galaten 6:1-5 en Efeziërs 4:1-6

In deze twee teksten worden wij teruggebracht naar de uitdaging om met elkaar te gaan op de levensreis. De focus ligt op de gemeente, maar zoals wij al hebben gezien, wil God dat wij met elkaar zijn zoals God ons ook met anderen in onze wereld wil laten zijn.

Wat zijn de uitdagingen om met elkaar mee te gaan binnen de gemeente? Helaas is het vaak makkelijker voor ons geweest om van elkaar te scheiden dan het zware werk van de vrede en verzoening binnen onze gemeenschappen te ondernemen.

Vredes zondag

Hoe herstellen wij elkaar op zachtmoedige wijze, hoe verdragen wij elkaar en dragen wij elkaars lasten?

Hoe hebben wij elkaar lief en houden wij de eenheid van de Geest?

Hier vinden wij de uitdaging om in de vrede van Jezus te leven in onze directe relaties binnen de gemeente. Dit is de uitdaging in het gewone christelijk leven als volk van God. Waarom? Omdat wij één hoop, één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader hebben.

Waar spreekt de Geest tot ons als gemeente om genadig met elkaar te leven terwijl wij dagelijks met elkaar gaan op ons levenspad? Dit is geen kennis van het hoofd: het is de relationele werkelijkheid waartoe wij allen geroepen zijn als volgelingen van Jezus.

Tot slot

Gaan wij terug naar de drie vragen waar wij mee begonnen. Hoe beantwoorden wij die nu onze tijd samen afgesloten wordt?

Wat wil God dat wij doen als wij het Woord van God horen en gehoorzamen?

Geef gelegenheid tot gesprek en daad al naar wat het beste past binnen uw gemeenschap.

Deel wat de Geest tot u zegt met een ander en hoor wat de ander zegt. Bid voor elkaar. Ga met elkaar mee als u op weg gaat om te doen wat u de Geest hoort zeggen tot de gemeente.

Kenneth Hoke heeft de Brethren in Christ in de VS decennia lang gediend als pastor en leider van die kerk.

Getuigenissen

'Vrede in mijn hart'

– Mitsuru Ishido (Japan)

Vers 1: *Esuno Kokoro uchini*

(Het hart van Jezus wordt in mijn hart weerspiegeld)

Vers 2: *Esuno Heiwa uchini*

(Ik heb de vrede van Jezus in mijn hart)

Mitsuru Ishido schreef dit lied ter bemoediging van Nasu Keiko, een medelid van de doopsgezinde gemeente die mondkapjes naaide voor vluchtelingen, buitenlandse studenten en een gemeentelid met longklachten. De muziek is gebaseerd op de pentatonische toonladder van Okinawa; hij speelt die op sansjin, een traditioneel Japans instrument met drie snaren dat in het gebied van Okinawa Island van Japan gebruikt wordt.

Okinawa heeft een geschiedenis van vrede en oorlog. Ooit was Okinawa een Ryukyu koninkrijk, en vanaf die tijd had het een traditie als een eiland van vrede, een eiland zonder wapens. Ryukyu behield zijn zelfstandigheid gedurende 300 jaar door zijn diplomatie van muziek en dans in plaats van het zwaard.

Daar het hart van Jezus als 'vredevorst' en het 'hart van vrede' van de Ryukyu eilanden dit gemeenschappelijke getuigenis hebben, probeerde ik de traditionele toonladder van Ryukyu te gebruiken. I speelde het lied op de Okinawase *sjamisen* (sansjin), een traditioneel instrument met drie snaren en een trommel van slangenhuid gemaakt.

In de moderne tijd werd het Ryukyu Koninkrijk toegevoegd aan het Sjimadzu Han van Japan. Vóór de Tweede Wereldoorlog werd militaire uitrusting gemaakt. Nu wordt de rol van de strategische basis 'Hoeksteen van de Stille Oceaan' afgedwongen, wat tegen de tradities van de vrede van het eiland ingaat.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog vond de meest intensieve grondstrijd van Japan in Okinawa plaats. Toen het hoofdkwartier op het gedeelte van Tokyo op het vaste land verdedigd moest worden, werden bij langgerekte campagne veel burgers en soldaten gedood. Zij scholen in kalkstenen grotten, Gama genaamd, maar uiteindelijk werden burgers gedwongen de dood te kiezen om te voorkomen dat zij door de vijand gegrepen zouden worden en eventueel informatie zouden lekken.

Dit leidde tot het bevel van 'collectieve zelfbeschikking'

(door de meerderheid opgelegde zelfmoord). De tragedie van een man in een gezin die zijn moeder vermoordt of zijn dochter bij de hand neemt en uiteindelijk probeert zelfmoord te plegen, heeft veel wonden achtergelaten.

Na de oorlog werden inwoners opgesloten in concentratiekampen. De honger was groot toen de Amerikaanse soldaten van de militaire basis huizen en velden innamen.

Niettemin haalden de Okinawanezen hun vredestraditie tevoorschijn onder het beperkt leven in de concentratiekampen door muziek. Zij overleefden door een muziekinstrument te maken van stengels die zij in het vuilnis vonden. Deze werden 'vuilnisemmersansjin' genoemd.

De muziek van Okinawa en zijn vredelievende denkrichting is nooit uitgestorven. Hoewel vaak vertrapt, de houding van leven op het fundament van vrede en muziek heeft de muziek van Okinawa tot op de dag van vandaag levend gehouden

Mitsuru Ishido is op de MWC General Council vertegenwoordiger voor Tokyo Chiku Menonaito Kyokai Rengo, een mennonietengemeente in Japan.

Kijk naar het spel en de zang van Mitsuru Ishido
mwc-cmm.org/peace-sunday

Mitsuru Ishido met sansjin, een instrument met drie snaren, dat gebruikt wordt in het gebied van Okinawa Island van Japan

Amnestie voor Sangmin Lee

– SeongHan Kim (Zuid-Korea)

Het was dinsdag 31 december 2019 toen Sangmin Lee mij opgewonden belde om mee te delen dat hij amnestie had gekregen.

Vroeg in 2014 werd Lee tot 18 maanden gevangenisstraf veroordeeld wegens dienstweigering op basis van zijn geloof.

Hoewel Lee na 15 maanden op 30 juli 2015 werd vrijgelaten, was het vanwege zijn strafblad om dienstweigering onmogelijk werk te vinden bij veel bedrijven en overheidsdiensten.

SangMin Lee met zijn vrouw Sjaem Song en hun zoon Seodsjin.
Foto: aangereikt

Hoewel ik het bericht gehoord had dat 5174 mensen aan het einde van het jaar bijzondere gratieverlening hadden gekregen, had ik niet gedacht dat hij één van de 1879 dienstweigeraars zou zijn die toen een bijzondere gratieverlening kregen. Het besluit werd genomen op basis van een uitspraak van het Hof in 2018. Toen werd het decennialange verlangen en de herhaalde verzoeken door dienstweigeraars om vervangende dienst te verrichten erkend.

Op 27 december 2019 werd door de Nationale Assemblée van de Republiek van Korea eindelijk een wet aangenomen die de dienstweigeraars toestond 36 maanden vervangende dienst te doen. In de Koreaanse Republiek zijn alle jongemannen doorgaans verplicht om 21 maanden te dienen in het leger of 23 of 24 maanden in de marine of de luchtmacht.

Nu is er tenminste een vervangende dienst voor dienstweigeraars in de Republiek van Korea.

Toch lijkt deze optie nog steeds meer op straf dan op een echt alternatief. In december 2019 kondigde het ministerie van defensie (niet het ministerie van justitie) een aangepaste wet aan. De bepaling in deze wet is dat dienstweigeraars hun 36 maanden vervangende dienst doen in de gevangenis. Zij moeten daar blijven en mogen niet forenzen. Het ministerie van defensie zal toezicht op hen houden.

Zoals andere dienstweigeraars zat Sangmin Lee de gevangenisstraf uit die hem wegens zijn geloof en geweten werd opgelegd. Wat is het verschil tussen zijn gevangenisstraf en '36 maanden in de gevangenis' – behalve een langere termijn?

Ik ben erg blij dat Sangmin Lee bij de meer dan 1800 mensen hoort die eindelijk hun volledige juridische status in de Koreaanse samenleving hebben teruggekregen. Helaas moeten wij nu een grotere gevangenis klaarmaken voor de langere straffen voor gewetensgevangenen. Wie zal hen echter amnestie geven?

Bid voor de mensen die omwille van hun geweten weigeren geweld te gebruiken. Mogen ze echte amnestie of bijzondere gratie krijgen.

SeongHan Kim is de vredesonderwijzer voor MCC Noordoost Azië; hij werkt vanuit Gangwon-do, Zuid-Korea. Dit persbericht van MWC werd eerder gepubliceerd op de Bearing Witness Stories Project.

<https://martyrstories.org/>

Lees meer over het verhaal van SangMin Lee:

mwc-cmm.org/node/373

mwc-cmm.org/node/418

mwc-cmm.org/node/625

Een onophoudelijke eis

– Steve Heinrichs (Canada)

‘Waar zijn jullie mennonieten?’

In een café in Winnipeg zijn een collega en ik aan het discussiëren over de huidige strijd van veel inheemse volken over grond. Ik luister aandachtig terwijl zij vertelt over de Unist’ot’en, Muskrat Falls en de Tiny House Warriors (strijders van het kleine huis). Ik knik begrijpend en geef ja-geluiden. Maar halverwege door de thee kijkt zij mij ongeduldig aan:

‘Waar zijn jullie mennonieten: Jullie vertellen al deze oude martelaarsverhalen. En hier lijden en sterven wij! Waar zijn jullie martelaren nu?’

Ik ben verrast, onzeker wat ik moet zeggen. Ik belijd dat de kerk vaak nalaat zich bij de armen te begeven en dezelfde risico’s te nemen. Ik vertel iets over wat wij doen om dit aan te kaarten en waar wij naartoe moeten. Zij is niet overtuigd. Haar ogen gaan afwijzend naar een ver raam. Een korte stilte valt, en dan staan wij op, om ieder zijns weegs te gaan.

Fietsend naar mijn werk denk ik de hele tijd aan haar beklag: ‘Waar zijn jullie martelaren nu?’ Ik ben geneigd mijzelf te verdedigen en afstand te nemen. Toch voelt mijn hart de hulpkreet– om de aarde, de arme en zelfs de kerk.

Op kantoor zit ik in mijn natte fietskleding en staar naar de wand en bid. De muur is volgeplakt met beelden van martelaren en de uitspraken van heiligen – Johannes de Doper, Martin King, Ellacuria en andere. Mijn ogen vallen op een bijzonder getuigenis – een uitspraak van 42 jaar geleden van de Aziatische katholieke bisschoppen:

‘Zo lang de dienaren van de Kerk niet bereid zijn martelaren te zijn voor de gerechtigheid, maar eerder tevreden zijn een leven te leiden buiten en boven het leven [van de onderdrukten], zullen zij bar weinig invloed hebben.’

Ik haal diep adem en sluit de ogen.

Zoals vele mennonieten koester ik de zestiende-eeuwse verhalen van het lijden van de wederdopers. Zoals vele spookt de gevaarlijke herinnering van de gekruisigde in mijn hoofd: ‘Neem je kruis op je, en volg mij.’ [Mat.26;24] Toch vind ik een dergelijk getuigenis overweldigend.

Ben ik bereid, zoals Christus, het gewicht van het heil te dragen? Ben ik, in een geloofsgemeenschap die

**Steve Heinrichs overlegt met inheemse leiders, kerkelijke leiders en bezorgde burgers over Enbridge Line 3, de zoveelste oliepijpleiding, in Manitoba, Canada.
Foto: Kathy Moorhead Thiessen**

regelmatig martelaren gedenkt, bereid te handelen naar het woord? Of ben ik alleen bezig gevaarlijke belijdenisspelletjes te doen?

Ik neem mijn telefoon op en stuur een bericht naar Chris Huebner, professor filosofie en theologie aan de Canadian Mennonite University die college geeft over martelaarschap. Kort daarna treffen wij elkaar in een plaatselijk restaurant en praten twee uur lang door. Van Chris leer ik dat

- 1. Niet de dood maar een voorbeeldig getuigenis is wat ertoe doet.** De kerk heeft traditioneel martelaren verhoogd - degenen die gedood waren om hun getuigenis en belijders die onder vervolging getuigenis gaven en dit overleefden. Wij kunnen geen martelaren creëren, maar wij kunnen wel kiezen om een kostbaar leven te leiden.
- 2. Er zijn martelaren onder ons.** ‘Wanneer wij geloven’, zegt Chris, ‘wat christenen traditioneel geloven over God en de Kerk, is er geen twijfel dat er martelaren zullen zijn. Het moeilijke is te bepalen wie zij zijn en hoe zij er uitzien.’ Maar toch, gaat Chris verder: ‘Als wij geloven wat wij over Christus en de armen zeggen, dan is er geen twijfel dat het verhaal van de inheemse volken in de Canadese context vol zit met martelaren.’

Als ik die avond naar huis fiets, ben ik dankbaar voor een verrijkend gesprek, maar zit ook met nog meer

Vredesavond

vragen. Mijn gevoel is dat ik dit nodig heb. Abraham Heschel (1907-1972), een geniale jood die vasthoudend profetisch getuigde, zei eens:

‘De profeet minacht degenen voor wie de aanwezigheid van God troost en veiligheid betekent; voor hem is deze aanwezigheid een uitdaging, een onophoudelijke eis.’

In mijn bed denk ik die nacht na over de ongeduldige vraag van mijn vriendin: ‘Waar zijn jullie mennonieten?’ En ik dank God voor haar ongemakkelijke, heilige vraag.

Steve Heinrichs is directeur van Indigenous-Settler Relations voor de Mennonite Church Canada. Steve woont met zijn partner Ann en drie kinderen in Winnipeg – Treaty 1 gebied

en het thuisland van de Métis Natie – en is lid van de Hope Mennonite Church, een gemeenschap van volgelingen van Jezus.

Dit artikel werd eerder gepubliceerd in de Canadian Mennonite. Met toestemming gebruikt. canadianmennonite.org/stories/incessant-demand

Solidair met de Wayana in Frans-Guyana

– Sarah Augustine (VS)

‘Laat ieder van u de gave die hij van God gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen, zoals het goede beheerders van Gods veelsoortige gaven betaamt. Voert u het woord, laat dan Gods woorden doorklinken in wat u zegt. Helpt u anderen, doe dat dan vanuit de kracht die God u geeft. Want zo doet u alles tot eer van God, dankzij Jezus Christus, aan wie alle eer en macht toekomt, voor eeuwig. Amen.’

(1 Petrus 4:10-11NBV)

In juli 2019 vroeg mijn vriendin Linia Sommer mijn man Dan en mij om hulp in het meten van de mate waarin haar gemeenschap blootwerd aan kwik. Linia woont in Frans-Guyana, in een afgelegen plaats in het oerwoud, Taluene geheten, aan de Marowijne. Het voedsel in Linia’s gemeenschap is besmet door de goudwinning.

Het Guyanaschild is een gebied in Zuid-Amerika waar ook Suriname, Frans-Guyana en noordelijk Brazilië bij horen. Evenals andere inheemse volken wereldwijd heeft Linia’s volk geen eigendomsrechten op zijn traditionele grond of zeggenschap over wat in zijn thuisland gebeurt.

Wanneer overheden toestemming geven voor het delven op of bij grond van inheemse volken, hebben de

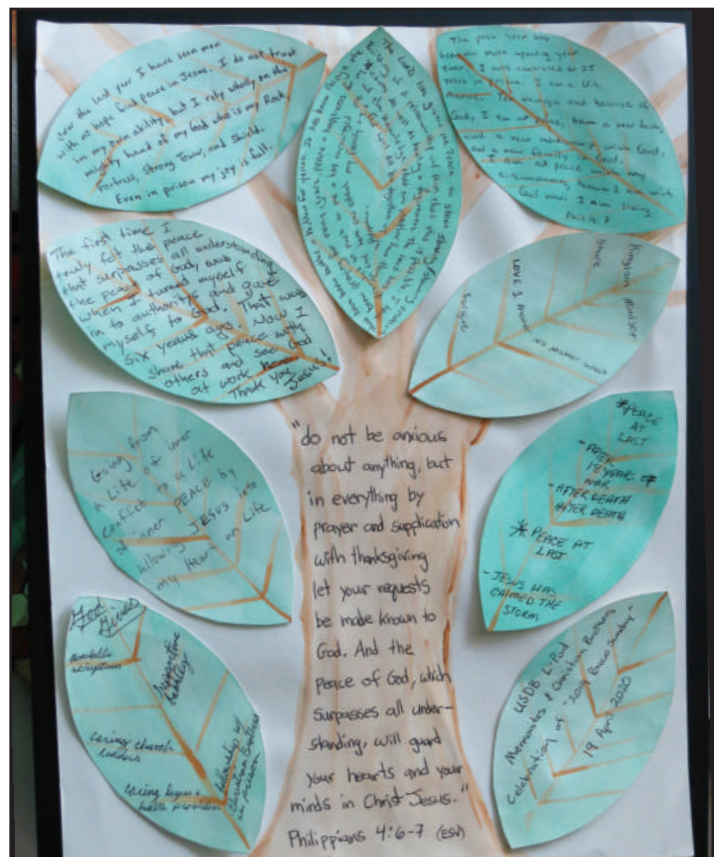
inwoners weinig in te brengen tegen de belangen van de overheid en de bedrijven.

Linia is Wayana, en de Wayana en andere volken die aan de Marowijne wonen zijn afhankelijk van vis als belangrijkste bron van voedsel. Het delven van goud besmet de vis met vele zware metalen die zich in de weefsels van de vissen stapelen. Door blootstelling aan zware metalen als kwik krijgen mensen neurologische ziektes, gaan ze vroegtijdig dood. de gemeenschap raakt verstoord en ontheemd.

Hoewel de Franse overheid de inheemse volkeren in Frans-Guyana regelmatig onderzoekt om vergiftiging door kwik, deelt zij de uitslagen niet met de leden van de gemeenschap.

Linia meent dat aan haar als moeder verteld zou moeten worden over de bedreiging van de gouddelving voor haar kinderen.

Zij is medeoprichter van de Organization afin de promouvoir l’entraide et la solidarite entre les victimes

Militaire gevangenen in de Amerikaanse gevangenis Leavenworth maakten een vredesboom met gebruik van materialen voor de vreedesavond van 2019.

du mercure (organisatie om onderlinge hulp en solidariteit onder slachtoffers van kwik te bevorderen) om te proberen het probleem het hoofd te bieden.

Ik ben een Noord-Amerikaanse inheemse vrouw, een Tewa. Ik weet wat het is om mij machteloos te voelen, als een klein mens in een wereld waar de hoogste belangen van mijn familie of mijn volk niet vertegenwoordigd worden in de wetten en het beleid.

Toen Linia ons om hulp vroeg om de impact van kwik op haar volk te documenteren, stemden Dan en ik er graag mee in.

Mijn man en ik gingen met inheemse en stamvolken in het Guyanaschild werken in 2004. Wij richtten het Amerikaanse non-profit Suriname Indigenous Health Fund (Surinaamse inheemse gezondheidsfonds) op om de inheemse volken in het Guyana-gebied te voorzien van de materialen en technische steun die zijn nodig hebben om de eigen oplossingen te vinden.

Hoewel wij de nodige wetenschappelijke apparatuur hebben is het toch een uitdaging, en duur, om een grensoverschrijdend project te beginnen waar monsters ons kunnen bereiken en de uitslagen terug kunnen gaan naar de leden van de getroffen gemeenschap.

Toen wij terugkeerden naar ons huis in Washington, vroeg ik de Dismantling the Doctrine of Discovery Coalition (de coalitie voor het ontzenuwen van de Doctrine of discovery) om hulp. Zij benaderden hun netwerk over de hele Verenigde Staten en maakten ons pleidooi voor test kits hun eindejaarcampagne. Als reactie is de jongerenkring van de Shalom Mennonite Church in San Francisco, California, VS met kerst gaan collecteren voor het kopen van test kits.

Met behulp van de Coalition zijn wij in staat test kits te betalen en ook in infrastructuur te investeren om een betere communicatie met Linia en met andere afgelegen plaatsen in het Guyanaschild.

Terwijl het financiële systeem dat de gezondheid van Linia en haar gemeenschap bagatelliseert, doorgaat staan wij haar bij in het zoeken naar oplossingen voor haar volk. Hoewel het gezondheidssysteem de deelname van inheemse vrouwen bagatelliseert, zorgen wij voor testuitslagen om de zelfbestemming van moeders te steunen aan de gezondheid van hun kinderen willen bijdragen.

Linia hoopt, als er geen alternatieven voor verlossing zijn, onbesmet voedsel te kunnen identificeren en te

vervoeren naar haar gemeenschap met het oog op het beperken van de blootstelling van haar volk aan een gevaarlijke hoeveelheid kwik dat dood, ziektes en handicaps veroorzaakt. Wij weten dat dit een ambitieus project is, maar het is de volgende stap in het vinden van een oplossing die bij de cultuur past en door de gemeenschap geleid wordt, voor de crisis in de volksgezondheid. Wij hopen met haar te gaan.

Toen Linia ons om hulp vroeg, konden wij meteen solidair met haar zijn. Toen wij de Dismantling the Doctrine of Discovery Coalition om hulp vroegen, konden zij ook meteen reageren in solidariteit met Linia en het Wayana-volk. Voor ons is dit een inspirerend verhaal van solidariteit.

Sarah Augustine is een afstammeling van Tewa (Pueblo) volk, en gaat naar de Seattle Mennonite Church, Washington, VS. Zij is algemeen secretaris van de Dispute Resolution Center van de graafschappen Yakima en Kittitas. Zij is medeoprichter van de Suriname Indigenous Health Fund en de Dismantling the Doctrine of Discovery National Coalition.

